

ПРИМЕНА НОВИХ ОСНОВА ПРОГРАМА ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ПУ „ВЕРА ГУЦУЊА“ У СОМБОРУ

Заједница која учи

У вртићима „Ђурђевак“ и „Лалице“ настали су занимљиви пројекти, који су подстакли децу, али и њихове родитеље да се уз помоћ васпитача упусте у озбиљна истраживања

У Предшколској установи „Вера Гуцуња“ у Сомбору недавно је одржан други састанак Савета родитеља, на којем су васпитачи представили имплементацију Нових основа програма предшколског васпитања и образовања – Године узлета у непосредан рад са децом. По новом програму ради се од септембра ове радне године, а родитељима су представљена два пројекта. Први, под називом „Смола“, организован је у градском вртићу „Ђурђевак“, у средњој васпитној групи, са васпитачем Радојком Бијелицки, а други у вртићу „Лалице“, у селу Стапар, и то у две припремне предшколске групе, са васпитачима Наташом Абић и Мирјаном Лончар. Тај пројекат добио је занимљив назив – „Лалице за бананице“.

У вртићу „Лалице“ уписано је тридесет осам малишана, а интересантан је податак да тридесеторо деце први пут долази у предшколску установу. Пројекат је настао када се група деце окупала око стабла банане у дворишту вртића и разговарала о којем је то „цвету“ реч. Васпитачи су приметили заинтересованост деце, те су на првом родитељском састанку упознали родитеље с темом пројекта, који је на тај начин инспирисан, као и са Годинама узлета, које подразумевају нови начин рада у вртићу. Била је то и прилика да маме и тате дају своје предлоге за нове просторне целине у дворишту. Наиме, Нове основе програма предшколског васпитања и образовања омогућавају деци да искажу своје жеље и идеје за уређење соба у којима бораве у вртићу. Тако су заједнички малишани, родитељи и васпитачи у прилици да на најбољи могући начин осмисле простор по мери детета, који је подстицајан

ИСТРАЖИВАЊЕ КРОЗ ИГРУ

Игра је начин на који дете најрадије приступа активностима. Игра је јединствен чин, у коме се активирају сви потенцијали детета. Она се у парку играју, пењу уз косине, силазе низ њих, тражећи нова стабла која луче смолу, опипавајући дрвеће, дефинишу које је стабло велико, које је мало, које је дебело, које је танко, проналазе бубе на кори дрвећа и алармирају да су у питању штеточине.

за развој и учење. У овај вртић свакодневно, у трајању од две недеље, долазило је петоро родитеља, који су учествовали у осмишљавању и стварању просторних целина у дворишту. Потребан материјал обезбедили су Предшколска установа и Грађевинско стовариште „Гаврић“.

Тако су у дворишту од природних материјала настале летња учионица и кухиња за децу.

Заједничким снагама су и у радним собама и холовима опремљене просторне целине. У оквиру пројекта „Лалице за бананице“, коме су име осмислила деца, настала је путујућа пројектна свеска, у којој су родитељи бележили своје предлоге и идеје. Захваљујући свесци, васпитачи су добили мноштво корисних информација које су их водиле у даље и дубље истраживање.

Тако су истраживањем о бананама сазнали да, осим жутих и зелених, постоје и оне плаве и љубичасте. Током прославе рођендана у вртићу, где је послужено искључиво воће, са децом су рађени експерименти. Кроз оглед „плива – тоне“ уверили су се да банана плута у води, баш као и јабука и бресква. То сазнање заголицало им је машту и било повод за даље истраживање. Деца су научила да банана садржи око осамдесет процената воде, те се због тога одржава на води. Отворила су се нова питања: где је та вода, кад се не види, и зашто из ње не може да се исцеди сок?

Бројне недоумице биле су разлог да у вртић позову Катарину Ђурђевић, дипломираног технолога, која је деци и васпитачима дала одговоре које су желели. Између осталог, објаснила је малишанима да је банана веома хранљиво воће, богато витаминима и минералима који утичу на њихов правилан раст и развој.

Како је време одмицало и долазили хладнији дани, стабло банане морали су да заштите од хладноће, а младе изданке да пресаде. Са четири пресађена изданка настала је њихова мала плантажа. Након неколико дана деца

су приметила да се млади изданци суше. Желела су да их уз помоћ васпитача спасу. Зато су овог пута у помоћ позвали биолога Лидију Чорак, која им је дала савете и упутства за негу биљака. Она им је рекла да је биљкама потребан пепо као би се одржала влажност, па су га малишани донели од куће. Само неколико дана касније, зачудили су се кад су приметили да су се млади изданци опоравили. Деца су уз помоћ васпитача документовала сваку новину, сваки интересантан податак и тако је настао радни лист, у ком је искуствено учење пренето на папир.

По завршетку пројекта „Лалице за бананице“ уследила је прослава, која је одржана у дворишту вртића у летњој учионици. Породица Гаврић самоиницијативно се понудила да обезбеди воће за сву децу.

У вртићу „Ђурђевак“ реализован је још један веома занимљив пројекат, под називом „Смола“. Настао је тако што је васпитачица, током боравка са децом у дворишту вртића, уочила групу малишана који су се окупљали око једног дрвета. Приметила је да су га веома заинтересовано пипкали, загледали, али и штапићима истраживали садржај у његовим пукотинама, а затим и коментарисали. Васпитачица се укључила да види шта толико заокупља њихову пажњу и запазила да дрво лучи смолу. Уследило је мноштво радозналих децијих питања. Број заинтересоване деце стално се увећавао, што је довело до пројекта „Смола“, о ком су обавештени родитељи, који су позвани на сарадњу.

У оквиру њега деца су прво научила како се зове дрво које им је толико окупирано пажњу. У питању је био кисели руј, познатији као мајмунско дрво. Уочавали су и изучавали његове карактеристике. Фротаж техником преликавали су кору и листове дрвета и уочавали његову нерватуру. Поред тога што су се свакодневно бавили анализом дрвета у дворишту и проверавали да ли је пустило нову количину смоле, малишани су уз помоћ васпитачице у радној соби сликали, правили отиске лишћа и цвета киселог руја и учили технику пресовања лишћа. Правили су дрво од ролни убруса, које су облагали папиром, лепили имитацију коре, стављали на њих лист и цвет. Свакодневно су читали текстове о смоли, које су слали родитељи, и долазили до нових података. Родитељи су се укључивали на различите начине: слали су фотографије дрвећа која лучи смолу, а налази се у њиховом воћњаку. Послали су и комаде очврселе смоле, која дрвету више не користи, али је малишанима и те како послужила за даље изучавање. И васпитачица је донела смолу, а деца су добила прилику да је загледају, додирну, опипају, упореде, уоче разлике у боји... Потом им је дала лупу, тако да су могли да виде неке елементе које нису видели голим оком. Лупу су користили и за посматрање смоле која цури из дрвета. Шумарски инжењер Роберт Шафхаузер, родитељ једног детета, припремио је видео-презентацију о смоли. Научили су да су узроци њеног настајања: појава јакних мразева, претерано орезивање, механичка оштећења, као што је, на пример, лед, али и оштећења од инсеката, као и да се јавља на четинарским врстама, на воћним врстама (шљива, кајсија, вишња...) и на појединим лишћарским врстама.

Видели су како се скупља смола и научили у које се сврхе користи. Деци је најинтересантнија била примена смоле за израду бакљи и накита. Научили су и да је смола јако важна јер чува дрвеће од штетних утицаја.

У циљу даљег истраживања договорили су

се да у оближњем парку потраже дрвеће које пушта смолу.

У намери да сазнају нешто више позвали су професора биологије Немању Стојиљковића, који је на врло приступачан и деци примерен начин говорио на који начин се дрвеће брани од штетних утицаја. Донео је и микроскоп, који је изазвао велико интересовање малиша-

ИСКУСТВЕНО УЧЕЊЕ

Учење кроз пројекте малишанима пружа могућност да уче искуствено, да посматрају, опипавају, откривају, истражују и долазе до закључака, користећи сва своја чула. Место детета у овом начину учења је важно, наглашено, деца су иницијатори, проналазе оно што их интересује и, уз стручно учешће васпитача и стручњака различитих профила, кроз интегрисани приступ, јединство онога што доживљавају, промишљају и стичу трајна знања.

на. Објаснио им је каква је то справа и показао како се њоме рукује.

У потрази за смолом обишли су и оближњу шуму, а тај боравак искористили су да сакупе лишће, жиреве, кестење, бомбице платана, шисарке, гранчице... којима су, заједно са васпитачицом, улепшавали просторије вртића.

Свакодневно су допуњавали и процесни панно, који су богатали новим сазнањима, сликама, комадима смоле, материјалима које су добијали од родитеља, децијим коментарима... Процесни панно је имао важно место у њиховој соби – деца су се око њега окупљала и коментарисала оно што је приказано.

На овим примерима из вртића „Ђурђевак“ може се уочити изузетно добра сарадња установе са породицом, јер деца преносе информације стечене током боравка у предшколској установи породици, која их уважава и даје нове информације, које малишани даље преносе васпитачима, чиме се гради заједница која учи.

Због епидемиолошке ситуације, прослава пројекта није уприличена са родитељима (њима је васпитачица послала део текста из пројектне приче и низ фотографија), али је организована са члановима Покрета Горана, када је засађено ново дрвеће у дворишту вртића. Деца су питала да ли ће засађено дрвеће пуштати смолу, када порасте, и добила одговор да ће ћилибарско дрво пуштати смолу, ако на било који начин буде повређено.

Радојка Бијелицки, Наташа Абић и Мирјана Лончар, васпитачи